

Mekanisk bekæmpelse har givet større kontrol over problemukrudt hos Egebjerg Agro

Ved at tilføje mekanisk ukrudtsbekæmpelse til værktøjskassen i kampen for rene kartofler har brødrene Kasper og Bjarne Lauritsen, der sammen driver Egebjerg Agro, fået større kontrol over problemukrudtet, som de oplever en opblomstring af i disse år.

Den otterækkede Opti Weeder fra MSR Plant Technology har i alt været over cirka 800 hektar i løbet af sæsonen. Foto: Kasper Stougaard

Kasper Stougaard

Gem

Målet var med brødrene Kasper og Bjarne Lauritsens egne ord at blive herre i eget hus, da de i foråret fik leveret en Opti Weeder fra MSR Plant Technology til mekanisk ukrudtsbekæmpelse i deres kartofler.

Flere og flere midler til ukrudtsbekæmpelsen i de 430 hektar kartofler til stivelses- og pulverproduktion i deres virksomhed Egebjerg Agro er forsvundet, og nu er de for alvor begyndt at se konsekvenserne.

- Der går jo fem år, inden det virkelig bliver alvor, og nu ser vi en opblomstring af snerler, jordlægerøg, pileurt, sort natteskygge og ikke mindst gråbynke. Er forholdene optimale, kan vi gøre noget med Centium, men det kræver jordfugt, ellers lykkes det ikke, siger Bjarne Lauritsen.

Læs også

Brødre vælger mekanisk rensning: - Det handler om at blive herre i eget hus igen

Og den erkendelse var grundlaget for beslutningen om at tage et nyt værktøj i brug for at sikre udbyttet i de værdifulde kartofler. Og brødrene er meget klare i spyttet, når man spørger, om de er kommet tættere på at være herre i eget hus.

- Det giver os helt bestemt nogle nye muligheder for at få udfordringerne løst, og vi kan se på nogle af de marker, hvor vi har kørt 100 procent mekanisk, at det er lykkedes rigtig godt. Faktisk bedre end det gjorde på de samme marker, da vi stadig havde Titus til rådighed, siger Bjarne Lauritsen.

Brødrene lægger heller ikke skjul på, at der er meget at lære – og at 2024 var en udfordrende sæson at starte op med noget nyt, fordi vejret på samme tid gav så mange andre udfordringer.

Bjarne Lauritsen (til venstre) drøfter opsætningen af renseelementerne inden anden rensning i maj med Michael Stohlberg Rohr fra MSR Plant Technology.

Kræver noget af kulturen

På Egebjerg Agro er det Kasper Lauritsen, der lægger kartoflerne. Og derfor blev det Bjarne Lauritsen, der greb rattet i den John Deere 8345R med sprøjtehjul, som har været brugt til trækraft foran kartoffelrenseren.

- Midt i rensesæsonen begyndte jeg at give det fra mig, men jeg var nødt til at være helt sikker på, hvordan det skulle køre, før jeg kunne sætte andre ind i det. Det er nok bare den måde, vi går til tingene på, siger Bjarne Lauritsen.

For der er ingen tvivl om, at opgaven med at rense kartoflerne ikke er en ratholder-opgave. Det kræver noget af chaufføren, og så stiller det krav til kulturen i virksomheden at få udført opgaven korrekt.

- Vi måler generelt ikke ret meget på, hvad effektiviteten er. Det er ikke, fordi vi ikke gerne vil nå noget, men vi skal have en ordentlig kvalitet af arbejdet, og der har vi bare nogle virkelig gode folk, som forstår den tilgang og leverer på det, siger Kasper Lauritsen.

Men han lægger heller ikke skjul på, at det har krævet noget at passe rensningen ind i det øvrige program på de i alt 1.200 hektar planteavl, som brødrene Lauritsen driver.

- At stå tidligt op og køre nogle hektar med en sprøjte og så holde fri kl. 14, det kan alle gøre. Men det her er noget andet, og jeg tror ikke, det er holdbart at holde renseren i gang i døgndrift. Det har ikke gang på jord, hvis man skal over hele arealet tre gange, siger Kasper Lauritsen og fortsætter:

- Næste år skal renseren stå klar, når vi er halvvejs med at lægge kartofler. Og det er en stor traktor, vi skal binde til den opgave over en ret lang periode. Men jeg vil gerne se, om vi kan komme for tidligt i gang med renseren. Det tror jeg nemlig ikke, vi kan, siger Kasper Lauritsen.

Her i én af problemmarkerne blev mængden af gråbynke reduceret med 60 til 70 procent ved første rensning, vurderer Bjarne Lauritsen på dagen for anden rensning sidst i maj.

Egebjerg Agro

Ejet af brødrene Bjarne og Kasper Lauritsen

Beliggende ved Bording i Midtjylland

Dyrker knap 1.200 hektar heraf 430 med kartofler

300 hektar er stivelseskartofler

100 hektar er pulverkartofler

30 hektar er egen opformering

Skjul

Renseren er her sat op med de såkaldte rough weeder til at rense siden af kammen. Mængden af gråbynker i renschjulene vidner om maskinens effekt.

Traktoren må ikke være for lille

Traktorens størrelse kan virke voldsom til ukrudtsbekæmpelsen, men ifølge brødrene Lauritsen er der ikke noget at ræfle om, hvis maskinen skal lave et ordentligt stykke arbejde.

- Det lyder åndssvagt, men da vi kørte med »rough weeder«, udnyttede vi stort set traktoren fuldt ud. Havde vi eksempelvis kun 250 hestekræfter foran, ville det være traktoren, der satte begrænsningen, og det er et problem med en maskine, hvor hastigheden ofte er afgørende for resultatet. Så skal man altså kunne øge med de der to kilometer i timen, når der er behov for det, siger Bjarne Lauritsen og understreger, at det nogle gange strider lidt mod ens instinkt, at man skal hæve hastigheden, hvis renseren er lidt for hård ved kartoffelplanten.

Tidligt i sæsonen gik Bjarne Lauritsen fra at dreje rundt i forageren til at bakke rundt. Det betyder, at de kan holde traktoren i foragerens inderste otte rækker, og det minimerer udbyttetabet ved den ekstra trafik.

- Her er de fire af rækkerne i forvejen sprøjtespor, så der kører vi i forvejen. Det kan godt være, man kan lave en god bue, hvis man lader autostyringen stå for vending i forageren og kører meget roligt, men det her tager ikke så meget mere tid, end det gør at dreje rundt, siger Bjarne Lauritsen.

For brødrene Lauritsen har det krævet tilvænning at røre ved kammen, efter kartoflerne er lagt og nogle gange dække nyfremspirede kartofler til med jord. Men deres erfaring er, at der går ganske kort tid, før kartoflerne er ovenpå igen.

Faglig korrekt ukrudtsstrategi

Ud over at sigte efter at komme for tidligt i gang med rensningen næste år hellere end at være bagud, er Kasper og Bjarne så småt ved at have en plan for, hvordan deres ukrudtsstrategi for den kommende sæson bliver.

- Vi kommer ikke til at skippe kemien. Det handler om at gøre tingene fagligt korrekt. Så vi kommer til at udvælge nogle marker, hvor vi udelukkende kører den kemiske løsning, hvor renseren så slet ikke skal ind. Og i andre marker kører vi udelukkende den mekaniske løsning, siger Kasper Lauritsen.

Læs også

Store forskelle i kartoffelmarkerne: Fra støvede toppe til bløde lavninger

Han forklarer, at den mekaniske løsning er oplagt på lettere jord, hvor de altid kan køre. Men på bedriften er der også en del lave arealer med mørk jord, og der ville en ren mekanisk løsning være udfordrende i et år som i år.

- På én mark kørte vi med renseren, inden kartoflerne overhovedet havde sat »øjne«, og få dage efter var der 100 millimeter regn i vejrudsigten. Så vi tog en beslutning om at køre jordmiddel, og så gik der faktisk en måned, før vi kunne færdes i marken igen, siger Bjarne Lauritsen.

Men hvor de er afhængige af jordfugt for at kunne bekæmpe ukrudtet med jordmidlet Centium, er renseren langt mindre afhængig af vejret.

- Med renseren kan vi langt bedre styre, om vi lykkes. Vi kan også sagtens rense, selv om jorden er fugtig, siger Kasper Lauritsen.

Sprøjten og renseren vil også i den kommende sæson deles om ukrudtsbekæmpelsen i kartoflerne på Egebjerg Agro. Det handler om at gøre det, der er fagligt korrekt, understreger brødrene Lauritsen.

Stejl læringskurve

Brødrene er altså helt klar til at bygge videre på dette års erfaring med mekanisk ukrudtsbekæmpelse. Særligt med håbet om, at næste sæson bliver lidt nemmere end denne, hvor de har fået omkring 1.600 millimeter nedbør i alt.

- Der er to muligheder. Enten begynder du at omstille dig, ellers får du at vide, at du skal. Og der får man typisk ikke lang tid til det. Vi vil hellere samle de her erfaringer op, mens vi stadig har andre håndtag at trække i, siger Bjarne Lauritsen.

Læs også

Carsten tager slutspurten i majsens med 400 ton i timen: - Kolberne er bare i orden

Men det til trods lægger de ikke skjul på, at læringskurven er stejl, når man går fra at lægge kartoflerne med stor fokus på at lave en perfekt kam, som man så helst ikke vil røre ved, før kartoflerne skal op, til at gå direkte til at køre op mod fire mekaniske rensninger.

- Vi går fra at køre ren kemisk ukrudtsbekæmpelse. Det er noget, vi har kendt til i 20 år og føler os sikre i. Det er ikke sådan, at vi har haft en firerækket renser til at stå, som vi så har kørt lidt med. Det er helt nyt for os, så det kræver noget mentalt at flytte sig så meget på så kort tid, siger Bjarne Lauritsen, som bliver suppleret af sin bror:

- Hvis vi begynder at føle, at vi ikke har styr på det. Dét bliver vi syge af. Det kan vi slet ikke tåle. Men vi er helt sikre på, at vi har fået den rigtige maskine her, og nu har vi fået de første vigtige erfaringer, siger Kasper Lauritsen.

Brødrene Lauritsen oplever, at de med renseren er mindre afhængige af vejret, end de er, når ukrudtsbekæmpelsen skal ske med jordmidlet Centium.